

O‘zbekiston
Metama’lumot
Mehnatda shikastlanish

Ishlab chiqilgan sana: 27.08.2020

Oxirgi yangilangan sana: 15.10.2021

0. Asoslar

0.1 Qonuniy asoslar

0.1.1 Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish uchun javobgarlik

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi 2021-yil 11-avgustda qabul qilingan “Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi [Qonuniga](#) muvofiq mustaqil ravishda o‘z faoliyatini yuritadi.

Ushbu Qonunning maqsadi rasmiy statistika sohasidagi munosabatlarni tartibga solishdan iborat. Qonunning amal qilishi rasmiy statistikani tayyorlovchilarga va undan foydalanuvchilarga, respondentlarga hamda ma‘muriy ma’lumotlarni yetkazib beruvchilarga, shuningdek ular o‘rtasida yuzaga keladigan, rasmiy statistikani tayyorlash, tarqatish va muvofiqlashtirish bilan bog‘liq bo‘lgan munosabatlarga nisbatan tatbiq etiladi.

2017-yil 2-sentabrda tasdiqlangan va Davlat statistika qo‘mitasining vakolatlari, funksiyalari va tarkibini aniqlab beradigan “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida [Nizom](#)”ga muvofiq Davlat statistika qo‘mitasi milliy statistika tizimini muvofiqlashtirish, monitoring va nazorat qilishga mas‘ul, shuningdek ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash, tahlil qilish va tarqatish bo‘yicha asosiy organ bo‘lib hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro standartlarga mos yagona statistika uslubiyati bilan ta‘minlash vazifalarini bajaradi.

Rasmiy statistika to‘g‘risidagi Qonunning 14-moddasiga muvofiq davlat statistika organlari quyidagi huquqlarga ega:

- davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlaridan, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlaridan, banklardan hamda boshqa tashkilotlardan statistika kuzatuv shakllarini olish va statistika kuzatuv ma’lumotlaridan statistika maqsadlarida foydalanish;
- statistik birliklar faoliyatining statistika kuzatuvlarini o‘tkazish va olingan birlamchi ma’lumotlardan statistika maqsadlarida foydalanish;
- jismoniy shaxs bo‘lgan respondentlarni statistika kuzatuvlarida ishtirok etganligi uchun rag‘batlantirishni amalga oshirish;
- davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlaridan, shuningdek boshqa tashkilotlardan statistika dasturlarini bajarish uchun zarur bo‘lgan axborotni so‘rash hamda olish;
- rasmiy statistikani tayyorlash uchun zarur bo‘lgan statistika ma’lumotlarini yig‘ishga jismoniy va yuridik shaxslarni qonunchilikka muvofiq shartnoma asosida jalb etish;
- statistika ma’lumotlarini yig‘ish, ularga ishlov berish, ularni umumlashtirish, tahlil qilish, tarqatish va saqlashning zamonaviy usullari va vositalaridan foydalanish hamda ularni milliy

statistika tizimiga joriy etish;

- statistika ma'lumotlarini taqdim etish bilan bog'liq qoidabuzarliklar aniqlangan taqdirda, ularni bartaraf etish haqida ko'rsatmalar berish va statistika ma'lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritish;
- statistika hisobotlarini taqdim etish tartibini buzgan mansabdor shaxslarga nisbatan ma'muriy jazo choralarini qonunga muvofiq o'z vakolatlari doirasida qo'llash.

2017-yil 12-sentabrdagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining F-5054-son farmoyishiga muvofiq, mamlakatdagi iqtisodiy va moliyaviy ma'lumotlar Xalqaro Valyuta Fondining kengaytirilgan umumiy ma'lumotlar tarqatish tizimi (k-MTUT)ga to'g'ri kelishi va uning doirasida muvofiqlashtirilishi kerak.

0.1.2 Ma'lumot ishlab chiqaruvchi tashkilotlar o'rtasida ma'lumotlar almashinuvi va muvofiqlashtirish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

"Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonunning 11-moddasiga asosan rasmiy statistikani tayyorlovchilar statistika ma'lumotlarini ishlab chiqishda xalqaro darajada tavsiya etiladigan tushunchalarga, tasniflarga va uslubiyatga amal qiladi.

Vakolatli davlat organi rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilarining faoliyatini statistika dasturlari doirasida muvofiqlashtiradi.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar statistika ma'lumotlarini tayyorlash uslubiyatini o'z vakolatlari doirasida muvofiqlashtiradi.

Rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilarining statistika uslubiyatlarida xalqaro tavsiyalarga nomuvofiqlik aniqlangan taqdirda vakolatli davlat organi statistika uslubiyatlari auditi yakunlariga ko'ra ushbu tayyorlovchilarga ijro etilishi majburiy bo'lgan taqdimnomalar kiritish huquqiga ega.

Milliy statistika tizimiga kiruvchi rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilari tomonidan statistika ma'lumotlarini shakllantirish va vakolatli davlat organi bilan axborot almashinuvini ta'minlash uchun mas'ul bo'lgan bo'linmalar tashkil etiladi.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar hamda ma'muriy ma'lumotlarni yetkazib beruvchilar o'zlarida mavjud bo'lgan statistika ma'lumotlarini va (yoki) ma'muriy ma'lumotlarni vakolatli davlat organiga statistika dasturlarida belgilangan tartibda va muddatlarda bepul taqdim etadi.

"Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonunning 10-moddasiga asosan, Statistika kengashi vakolatli davlat organi huzuridagi rasmiy statistikaning rivojlantirilishi, faoliyat ko'rsatishi va muvofiqlashtirilishi masalalari bo'yicha kollegial maslahat organidir.

Statistika kengashining tarkibi davlat boshqaruvi organlarining, ilmiy-tadqiqot tashkilotlarining, nodavlat notijorat tashkilotlarining vakillari, shuningdek statistika bo'yicha milliy ekspertlar orasidan tuziladi.

0.1.3 Respondentlar individual ma'lumotlarining maxfiyligi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

"Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonunning 27-moddasiga asosan, rasmiy statistikani tayyorlovchilar tasarrufidagi mavjud individual ma'lumotlardan faqat statistika maqsadlarida, jamlanma statistika ma'lumotlarini shakllantirish uchun foydalaniladi.

Davlat organlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va boshqa tashkilotlar, shu

jumladan xalqaro tashkilotlar tomonidan individual ma'lumotlardan tergov, nazorat qilish, sud muhokamasi, ma'muriy qarorlar qabul qilish maqsadida yoki jismoniy va yuridik shaxslarga yoki uy xo'jaliklariga taalluqli boshqa maqsadlarda foydalanilishi mumkin emas.

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risida Nizomda, Davlat statistika qo'mitasi yuridik va jismoniy shaxslarning, shu jumladan, yakka tartibdagi tadbirkorlar faoliyatining statistika kuzatuvlarini olib borish va olingan ma'lumotlardan statistika maqsadlarida foydalanish huquqiga ega ekanligi hamda olingan statistik ma'lumotlarning maxfiylikini va davlat sirlariga ega bo'lgan statistik ma'lumotlarning himoya qilinishini ta'minlashi belgilab qo'yilgan.

Davlat statistika qo'mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik prinsiplariga rioya qilishlari, o'zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday individual ma'lumotlarni oshkor qilmasliklari kerak.

Ularni lavozimga tayinlash paytida majburiyatlari haqida ma'lumot beriladi. Davlat statistika qo'mitasining har bir xodimi ma'lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini o'z ichiga olgan shartnomaga qo'l qo'yishi shart.

0.1.4 Statistika hisobotlarni taqdim etish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

"Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonunning 14-moddasiga asosan, davlat statistika organlari davlat va xo'jalik boshqaruvi organlaridan, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlaridan, banklardan hamda boshqa tashkilotlardan statistika kuzatuv shakllarini olish huquqiga ega. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi [kodeksining](#) 215-moddasiga muvofiq mansabdor shaxslarning statistika kuzatuvini olib borish uchun zarur bo'lgan hisobot va boshqa ma'lumotlarni taqdim etmaslikda ifodalangan statistika hisobotlarini taqdim etish tartibini buzishi, hisobot ma'lumotlarini buzib ko'rsatishi yoki hisobotlarni taqdim etish muddatlarini buzishi bazaviy hisoblash miqdorining yetti baravaridan o'n baravarigacha miqdorda jarima solishga sabab bo'ladi.

"Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonunning 16-moddasiga asosan, Statistika dasturlariga binoan statistika kuzatuvlarini o'tkazish chog'ida respondentlar rasmiy statistikani tayyorlovchilarga ishonchli va to'liq ma'lumotlarni rasmiy statistikani tayyorlovchi tomonidan belgilangan tartibda va muddatlarda bepul taqdim etishi shart.

0.2 Resurslar

0.2.1 Kadrlar, moddiy-texnika bazasi, kompyuter vositalari va moliyalashtirish

Demografiya va mehnat statistikasi boshqarmasida 16 nafar hodim ishlaydi. Boshqarma 3 ta bo'limdan iborat.

Markaziy apparatda indikatorni shakllantirish 2 ta xodim va har biri 1 tadan - hududiy statistika boshqarmalarining tegishli statistika bo'limlarida amalga oshiriladi.

Barcha xodimlar iqtisodiy sohada oliy ma'lumotga ega va kamida 2 yilda bir marta O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutida malaka oshiradilar.

Har bir ish joyi shaxsiy kompyuter bilan ta'minlangan, dasturiy ta'minot muntazam yangilanib turadi.

Taqdim etilayotgan moliyaviy resurslar statistika dasturida nazarda tutilgan ishlarni bajarish uchun yetarli.

1. Beg‘arazlik

1.1 Kasbiy mahorat

1.1.1 Statistikaning xolisligi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunining 6-moddasiga asosan, rasmiy statistikasining asosiy prinsiplari, jumladan beg‘arazlik va xolislik hisoblanadi.

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunining 13-moddasiga asosan, Davlat organlari, boshqa tashkilotlar va ularning mansabdor shaxslari davlat statistika organlarining ushbu Qonunga muvofiq amalga oshirilayotgan faoliyatiga aralashishga haqli emas.

Hududiy statistika boshqarmalari, tumanlarning (shaharlarning) statistika bo‘limlari mahalliy davlat hokimiyati organlaridan mustaqil bo‘lib, bevosita vakolatli davlat organiga bo‘ysunadi.

Mazkur statistik ma‘lumotni ishlab chiqishda boshqa davlat organlarining aralashishiga yo‘l qo‘yilmagan va kasbiy mustaqillik to‘liq ta‘minlangan.

Kadrlarni tanlab olish va ularni yuqori lavozimlarga tayinlashda, ularning statistika sohasida tajribasi va kasbiy malakasi e‘tiborga olinadi. Boshqarma xodimlari malakasini oshirish Davlat statistika qo‘mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar instituti tomonidan tashkil etiladigan o‘quv kurslarida hamda xalqaro tashkilotlar tomonidan tashkil etiladigan o‘quv kurslari, o‘quv-amaliy seminarlarda ishtirokini ta‘minlash orqali ta‘minlanadi. Boshqarma xodimlari Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutida tashkil etilgan o‘quv kurslarida ma‘ruzalar bilan ishtirok etadi. Ommaviy axborot vositalarida Boshqarma xodimlarining ilmiy maqolalarini e‘lon qilib borish tashkil etilgan.

1.1.2 Manbalar, uslublar va tarqatish usullarini tanlash

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 33-moddasiga muvofiq:

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar rasmiy statistikaning sifatini doimiy asosda baholab boradi. Sifat kafolatini ta‘minlash uchun rasmiy statistika rasmiy statistikaning qamrovi, tushunchalari, statistik birliklari va tasniflariga taalluqli umumiy prinsiplar hamda usullar asosida tayyorlanadi va tarqatiladi.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar rasmiy statistikaning sifatini yaxshilash maqsadida ma‘lumotlarni tahlil etish va tahrir qilish, turli manbalardan olingan ma‘lumotlarni birlashtirish, ma‘lumotlarni statistika maqsadlarida bir-biriga bog‘lashni va solishtirishni amalga oshirish hamda baholashning statistik usullaridan foydalanish huquqiga ega.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar tayyorlash jarayonida foydalaniladigan manbalar va usullarni, shuningdek yakuniy ma‘lumotlar to‘plamlarini hujjatlashtirib boradi. Rasmiy statistikadan foydalanuvchilar statistika ma‘lumotlarining manbalari va ularni tayyorlash usullari hamda rasmiy statistika ma‘lumotlarining sifati to‘g‘risida metama‘lumotlar yordamida xabardor qilinadi.

1.1.3 Statistika ma'lumotlarni noto'g'ri talqin qilish yoki undan noto'g'ri foydalanish bo'yicha sharh

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risidagi Nizomda (15-band) Davlat statistika qo'mitasi rasmiy statistik ma'lumotlardan noto'g'ri foydalanish va talqin qilish holatlarini ko'rib chiqish hamda ular bo'yicha tushuntirishlar berish huquqiga ega ekanligi belgilab qo'yilgan.

Unga ko'ra, Davlat statistika qo'mitasi statistik ma'lumotlarni noto'g'ri talqin qilish va statistik ma'lumotlardan noto'g'ri foydalanilganda o'z izohini berishi mumkin.

1.2 Shaffoflik

1.2.1 Statistika ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va tarqatish qoidalarini va tartibini oshkoraligi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

"Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonunning 6-moddasiga binoan, rasmiy statistikaning asosiy prinsiplari tushunarlik va shaffoflik. Statistika ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va tarqatish bo'yicha shartlar O'zbekiston Respublikasining statistika qonun hujjatlarida keltirilgan. Ushbu qonunchilik choralari veb-saytga joylashtirilgan va jamoatchilikni ular bilan tanishish imkoniyati mavjud. "Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonun va statistik ma'lumotlarni ishlab chiqish va tarqatish muddatlari aniq ko'rsatilgan statistika dasturi Qo'mita rasmiy veb-saytiga (www.stat.uz) joylashtirilgan. Qonun Oliy Majlis byulletenida, normativ-huquqiy hujjatlar bazasi (norma), shuningdek Adliya vazirligining www.lex.uz manzilida joylashgan ma'lumotlar bazasida ham mavjud. Statistika ma'lumotlarni shakllantirish uchun respondentlar tomonidan taqdim etiladigan statistika hisoboti shakllari Qo'mita rasmiy veb-saytida foydalanuvchilar uchun oldindan e'lon qilinadi.

1.2.2 Hukumatning statistik ma'lumotlar e'lon qilinishidan oldin ko'rishning ichki imkoniyati

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Hukumat Davlat statistika qo'mitasi tomonidan tayyorlangan statistik ma'lumotlarni ularni e'lon qilish vaqtidan oldin ko'rish imkoniyatiga ega emas. Statistika ma'lumotlarni tarqatishda davlat statistika organlari mustaqildir. Davlat organlarining aralashuviga yo'l qo'yilmaydi ("Rasmiy statistika to'g'risida"gi Qonunning 13-moddasi). Faqat Qo'mita raisi, uning o'rinbosarlari va mas'ul xodimlar statistik ma'lumotlar e'lon qilinishidan oldin ularni ko'ra oladi.

1.2.3 Statistika ma'lumotlarining atributlari (belgilari)

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Jamoatchilikka e'lon qilinayotgan bosma statistik nashrlar, axborotnomalar, ommaviy axborot vositalarida berilayotgan ma'lumotlarning Davlat statistika qo'mitasi tomonidan ishlab chiqilganligi uning logotipi va izohlari orqali aniq belgilanadi.

1.2.4 Uslubiyatlar, ma'lumotlar manbasi va statistik usullardagi asosiy o'zgarishlar haqida oldindan xabardor qilish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Yangi uslubiyatga o'tishdan, mavjud uslubiyatlar va usullarga sezilarli o'zgartirishlar kiritishdan oldin Davlat statistika qo'mitasi jamoatchilikni oldindan xabardor qiladi. Davlat statistika qo'mitasi o'z rasmiy veb-saytida foydalanuvchilarni qanday o'zgarishlar kutayotganini tushuntiruvchi tegishli uslubiy ko'rsatmalarni joylashtiradi. Maqolalar, yangiliklar va matbuot anjumanlarida kutilayotgan o'zgarishlar jamoatchilikka yetkaziladi.

1.3. Axloq me'yorlari

1.3.1 Xodimlarning axloq me'yorlari bo'yicha ko'rsatmalar

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi xodimlari uchun Odob-axloq qoidalari tasdiqlangan. Ular axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik prinsipiga rioya qilishlari, o'zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma'lumotlarni oshkor qilmasligi kerak. Ular lavozimga tayinlanayotganda ushbu majburiyatlar haqida tushuntirishlar beriladi. Davlat statistika qo'mitasi xodimi individual ma'lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini olgan shartnoma tuzishi shart.

2. Uslubiyat

2.1 Konsepsiya va tushunchalar

2.1.1 Konsepsiya va tushunchalar

Shikastlanish bo'yicha konsepsiya va ta'riflar Xalqaro mehnat tashkiloti (XMT) standartiga asoslangan.

Ishlab chiqarishdagi xavfli omil – xodimga ishlab chiqarish sharoitida shikast yetkazishi mumkin bo'lgan omil.

Ishlab chiqarishdagi baxtsiz xodisa- Korxonada yoki korxonada (sug'urtalovchi)ning ishlari bilan biron bir joyda bo'lgan vaqt xodim bilan ish joyidagi baxtsiz hodisalarni tekshirish va hisobga olish qoidalarida belgilangan biron bir xodisa yuz berishi.

Ishlab chiqarishdagi shikastlanish – Tashkilot yoki sug'urtalovchi tomonidan taqdim etilgan transport vositasida, tashkilotning xududida ishlab chiqarishdagi baxtsiz xodisa yuz berishi sababli xodim ishga noloq yoki o'lim yakunlanuvchi holat.

Ko'rsatkichlarni hisobga olish metodologiyasi quyidagi hujjatlarga asoslanadi:

Mehnat statistikasi to'g'risidagi 1985- y. 160-sonli konvensiya, mehnat xavfsizligi va gigienasini qo'llab-quvvatlovchi asoslar to'g'risidagi 187-sonli konvensiya.

Milliy normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 21.12.1995- yildagi 161-I sonli qonuni bilan tasdiqlangan mehnat kodeksi;

Vazirlar mahkamasining 6.06.1997- yildagi "ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalarni va xodimlar salomatligining boshqa xil zararlanishini tekshirish va hisobga olish to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 286-sonli Qarori;

Vazirlar mahkamasining 11.02.2005- yildagi “xodimlarga ularning mehnat vazifalarini bajarish bilan bog‘liq holda jarohatlanishi, kasb kasalliklariga chalinishi yoki salomatlikning boshqa xil shikastlanishi tufayli yetkazilgan zararni to‘lash qoidalarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 60-sonli Qarori;

Vazirlar mahkamasining 5.01.2011- yildagi “Mehnatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi qonun hujjatlarini buzganlik uchun tashkilotlar faoliyatini to‘xtatib qo‘yish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi 1-sonli Qarori;

Vazirlar mahkamasining 15.09.2014- yildagi “Xodimlar mehnatini muhofaza qilish chora-tadbirlarini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi 263-sonli Qarori;

O‘zbekiston Respublikasining 22.09.2016- yildagi “Mehnatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi O‘RQ-410-sonli Qonuni;

Vazirlar mahkamasining 31.12.2018- yildagi “O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 1066-sonli Qarorining 3 va 5 ilovalari;

Mahsulotni ishlab chiqarishda sanitariya-epidemiologiya qoida va normalari, mehnat xavfsizligi tizimining davlat standartlari, qurilish qoida va normalari, zararli moddalar tarkibining standartlari, ayrim masalalar bo‘yicha normativ-uslubiy hujjatlar, zararli va xavfli mehnat sharoitlari mavjud bo‘lgan ishlab chiqarishdagi xavfsizlik talablari mavjud.

2.2 Statistika qamrov

2.2.1 Statistika qamrov

2.2.1.1 Ma‘lumotlarning statistika qamrovi

Ma‘lumotlarning geografik qamrovi Qoraqalpog‘iston Respublikasi, 12 ta viloyat va Toshkent shahrini o‘z ichiga oladi.

Tarmoqlar qamrovi: iqtisodiy faoliyat turlari iqtisodiy faoliyat turlari klassifikatoriga muvofiq IFUT 2 (NACE 2).

Kasbiy qamrov: barcha kasblar.

Tematik qamrov: baxtsiz xodisa tufayli yuridik shaxslardagi shikast olgan xodimlar.

2.2.1.2 Statistika qamrovdan istisnolar

Statistika qamrov yuridik shaxslarni, yuridik shaxslarning quyidagi kichik guruhlarining alohida bo‘linmalarini o‘z ichiga olmaydi:

moliya va sug‘urta tashkilotlari;

davlat boshqaruvi organlari;

ta‘lim va muassasalari;

sog‘liqni saqlash va aholini ijtimoiy muhofaza qilish muassasalari.

2.2.1.3 Aniqlanmagan faoliyat

Yuridik shaxslarda yollanib ishlovchilardan tashqari boshqa shaxslar hisobga olinmaydi.

2.3 Tasniflash/sectorlar bo'yicha taqsimlash

2.3.1 Tasniflash/sectorlar bo'yicha taqsimlash

Faoliyat turlari bo'yicha taqsimot Evropa Ittifoqi doirasidagi iqtisodiy faoliyat tasnifiga (NACE rev.2) teng keladigan O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichiga (IFUT 2-taxrir) muvofiq amalga oshiriladi.

Asosiy hisob birligi - institutsional birlik.

Baxtsiz xodisalarning hisobi Vazirlar mahkamasining 6.06.1997- yildagi "Ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalarni va xodimlar salomatligining boshqa xil zararlanishini tekshirish va hisobga olish to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 286-sonli Qaroriga asosan yuritiladi.

2.4 Hisobga olish asoslari

2.4.1 Baholash

Mehnatda shikastlanganlar korxonalar va tashkilotlar tomonidan taqdim etilgan statistika xisobotlarga asosan shakllanadi.

2.4.2 Hisobga olish asosi

Bir yilda bir marta yuridik shaxslar tomonidan davlat statistika organlariga taqdim etilgan statistika xisobotlari asosida hosil qilinadi.

2.4.3 Yalpi/sof ko'rsatkichlarni hisoblash tartib-taomillari

Mehnatda shikastlanganlar O'zbekiston Respublikasi bo'yicha bir yilda bir marta yillik hisobotga asosan hisoblaniladi.

Baxtsiz hodisalar soni, shikastlanganlar soni, shu jumladan, o'lim holatlari, shikastlanganlarda mehnatga layoqatsizlik kunlari soni, kasb kasalligi aniqlangan shaxslar soni, baxtsiz hodisalarning moddiy oqibatlari, mehnatni muhofaza qilish tadbirlariga sarflanadigan xarajatlar hisoblaniladi.

Shikastlanganlar soni 1000 xodimga (K_{Π})

$$K_{\Pi} = \Pi \cdot 1000 / C,$$

Π -shikastlanganlar soni;

C -hisobot yilida o'rtacha xodimlar soni.

Baxtsiz xodisalar soni 1000 xodimga (K_{χ}):

$$K_{\chi} = N \cdot 1000 / C,$$

N -baxtsiz xodisalar soni;

C -hisobot yilida o'rtacha xodimlar soni.

3. Aniqlilik va ishonchlik

3.1 Birlamchi ma'lumotlar

3.1.1 Birlamchi ma'lumotlarni yig'ish asoslari

Shikastlanish ko'rsatkichlarini shakllantirish uchun axborot bazasi yillik statistik hisobotning dastlabki ma'lumotlari "Shikastlanganlik to'g'risida hisobot" va statistik hisobotning tarmoq shakllaridagi shikastlanishlar bo'limlari hisoblanadi.

3.1.2 Birlamchi ma'lumotlarning ta'rifi, qamrovi, tasniflari, baholanishi va hisobga olish davri

Hisobot yilida O'zbekiston Respublikasida baxtsiz hodisalar natijasida jarohatlanganlarning umumiy soni yillik hisobot natijalari bo'yicha yiliga bir marta hisoblanadi. Ko'rsatkichlar hisobot yili uchun aks ettiriladi.

Ma'lumotlarning statistik qamroviga Qoraqalpog'iston Respublikasi, 12 ta viloyat va Toshkent shahri, shuningdek, shahar va tumanlar, iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qamrovi, jinsi kiradi.

3.1.3 Birlamchi ma'lumotlarning o'z vaqtida tayyor bo'lishi

Ma'lumot yig'ish dasturi statistika dasturi bilan tartibga solinadi.

Olingan ma'lumotlarga asoslanib, har yili respublika va hududlar bo'yicha statistika dasturida belgilangan muddatlarda ma'lumotlar ishlab chiqariladi.

Ma'lumotlar har yili aprel oyida tayyorlanadi.

3.2 Birlamchi ma'lumotlarni baholash

3.2.1 Birlamchi ma'lumotlarni baholash

Olingan birlamchi ma'lumotlar qamrovning to'liqligi bo'yicha tahlil qilinadi, hududiy statistika boshqarmalarida va Davlat statistika qo'mitasida majburiy nazorat va sinovdan o'tkaziladi. Agar xatolar aniqlansa, ma'lumotlar aniqlanishi va tuzatilishi kerak.

3.3 Statistik usullar

3.3.1 Birlamchi ma'lumotlar bilan ishlashda statistik usullar

Statistik tartiblar statistik usullarga asoslangan bo'lib qayta ishlashdagi xatoliklarini minimumga tushirishda asosiy ro'l o'ynaydi.

Ma'lumotlarni jamlash tartibi kodlashtirish, tahrirlash va jadvallardagi xatoliklarni minimumga tushuradi.

3.3.2 Boshqa statistik jarayonlar

Yo'q.

3.4 Ma'lumotlarni taqqoslash

3.4.1 Oraliq natijalarni taqqoslash

Asosiy dastlabki ma'lumotlardagi mumkin bo'lgan kelishmovchiliklar tahlil qilinadi va ma'lumotlar farqlarni bartaraf etish uchun tuzatiladi.

3.4.2 Oraliq ma'lumotlarni baholash

Vaqtinchalik va ishlab chiqarish statistikasi muntazam baholanadi va solishtiriladi. Agar nomuvofiqliklar aniqlansa, ularni bartaraf etish choralari ko'riladi.

3.4.3 Yakuniy statistik ma'lumotlardagi tafovutlar va boshqa nomuvofiqliklarni o'rganish

Agar dastlabki e'lon qilingan ma'lumotlar tafovutlari aniqlangan bo'lsa, keyingi nashrlarda o'zgarishlar kiritiladi.

3.5 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish tahlili

3.5.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni o'rganish va tahlil qilish

Statistik natijalardagi muammolarning statistik tafovutlari va boshqa potensial ko'rsatkichlari o'rganiladi.

Xulosa ma'lumotlari oldingi davr bilan taqqoslanadi.

Agar dastlabki e'lon qilingan ma'lumotlar tafovutlari aniqlangan bo'lsa, keyingi nashrlarda o'zgarishlar kiritiladi.

4. Amaliy yaroqlilik

4.1 Davriylik va o'z vaqtidaligi

4.1.1 Davriylik

Davriylik umumiy qabul qilingan ma'lumotlar tarqatish standartlariga javob beradi.

Shikastlanganlik ko'rsatkichlarini shakllantirish har yili hisobot yilidan keyin amalga oshiriladi.

4.1.2 O'z vaqtidaligi

Statistika dasturi asosida shikastlanishlar statistikasini ishlab chiqarish har yili amalga oshiriladi. Yillik ma'lumotlar keyingi hisobot yilining may oyida tayyor bo'ladi.

4.2 Qiyosiylik

4.2.1 Ichki qiyosiylik

Statistik ma'lumotlar bir biri bilan bog'liq. O'z vaqtida taqqoslanadi.

4.2.2 Vaqt bo'yicha qiyosiylik

Og'ir va noqulay sharoitda bandlar to'g'risidagi ma'lumot 2008- yildan shakllantirib boriladi. 2016- yilgacha ma'lumotlar XXTUT milliy klassifikatori bo'yicha, 2016- yildan boshlab iqtisodiy faoliyat umumdavlat tasniflagichi (IFUT-2) bo'yicha shakllantiriladi.

4.2.3 Sektorlar va sohalar o'rtasidagi qiyosiylik

Yo'q.

4.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish

4.3.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish jadvali

Yakuniy ma'lumotlarni shakllantirish muddatlari statistika dasturida belgilanadi. Statistika dasturi Qo'mitaning rasmiy saytida (www.stat.uz), shuningdek Adliya vazirligining www.lex.uz rasmiy saytida joylashtirilgan.

4.3.2 Dastlabki va/yoki qayta ko'rib chiqilgan ma'lumotlarni aynan shu toifasi bo'yicha belgilash

Yakuniy ma'lumotlar hisobot yilidan keyin har yili aprel oyida tuziladi.

4.3.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni o'rganish va tahlil qilish bo'yicha olingan natijalarni tarqatish

Agar dastlabki e'lon qilingan ma'lumotlar aniqlansa, keyingi nashrlarda aniq ma'lumot beriladi. Qayta ko'rib chiqilgan (yakuniy) ma'lumotlar Davlat statistika qo'mitasining nashrlari orqali tarqatiladi.

5. Qulayligi

5.1 Ma'lumotlar

5.1.1 Statistik ma'lumotlarni taqdim etish

Ma'lumotlarni taqdim etish shakli foydalanuvchilarning ehtiyojlariga mos keladi (jadvallar, dinamik qatorlar, diagrammalar va boshqalar). Statistik nashrlarda jadvallar shaklida respublika, hudud, jins bo'yicha mehnatda shikastlanganlar haqida ma'lumot beradi va qisqa uslubiy tushuntirishlar beradi.

Statistik ma'lumotlarni chop etish muddatlari har yili O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlanadigan statistika dasturida aks ettiriladi.

5.1.2 Ma'lumotlarni tarqatish vositalari va shakllari

5.1.2.1 Bosma shaklda – Yangi nashr

Statistik ma'lumotlar bosma shaklda Davlat statistika qo'mitasining nashrlari orqali tarqatiladi:

- “O‘zbekistonda mehnat va bandlik”
- “O‘zbekiston hududlarining yillik statistik to‘plami”
- “O‘zbekiston raqamlarda”
- “Yashash darajasi”
- “O‘zbekiston Respublikasida ayollar va erkaklar” va boshqalar.
Bundan tashqari, statistik ma’lumotlar foydalanuvchilarga so‘rovlar bo‘yicha taqdim etiladi.

5.1.2.2 Bosma shaklda – Oylik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.3 Bosma shaklida – Choraklik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.4 Bosma shaklda – Yillik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.5 Bosma shaklda – Boshqalar

Davlat idoralari va boshqa foydalanuvchilarning maxsus so‘rovlari uchun jadvallar.

5.1.2.6 Elektron shaklda - Byulleten yoki nashrlar

Mavjud emas.

5.1.3. Ma’lumotlarni e’lon qilish jadvali

Shikastlanganlik bo‘yicha ko‘rsatkichlar statistika dasturida belgilangan muddatlarga muvofiq e’lon qilinadi.

5.1.4 Bir vaqtning o‘zida e’lon qilish

Yo‘q.

5.1.5 So‘rov bo‘yicha ma’lumotlarni tarqatish

O‘zbekiston Respublikasining “Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi qonuniga, “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida” gi Nizomga va boshqa me‘yoriy hujjatlarga muvofiq, statistik ma’lumotlar foydalanuvchilarning talabiga binoan belgilangan tartibda taqdim etiladi. Statistik ma’lumotlarni tarqatish yuridik yoki jismoniy shaxslarning iltimosiga binoan bosma yoki elektron jadvallar ko‘rinishida, statistik kompilyasiya, byulleten, tezkor ma’lumot, shuningdek tomonlar o‘rtasida ma’lumot almashish to‘g‘risidagi bitimlar ko‘rinishida amalga oshiriladi.

5.2 Metama'lumotlar

5.2.1 Konsepsiyalar, statistik qamrov, tasniflar, hisobga olish asoslari, ma'lumotlar manbasi va statistik usullar to'g'risidagi hujjatlar va ma'lumotlarni tarqatish

1-sh shakli (yillik) "Shikastlanganlik to'g'risida hisobot" shakliga tushuntirishlar berilgan. Tushunchalar haqidagi ma'lumotlar tarqatilgan statistik to'plamlarda asosiy ko'rsatkichlarga uslubiy tushuntirishlar ko'rinishida aks ettirilgan.

5.3. Foydalanuvchilarga yordam ko'rsatish

5.3.1 Aloqa bog'lash bo'yicha ma'lumotlarni tarqatish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi saytida (<http://stat.uz>).

9. Rejalar

9.1 Oxirgi

9.1.1 Takomillashtirish rejasi – Oxirgi takomillashtirishlar

Shikastlanganlik bo'yicha statistika hisobotlari shakli takomillashtirildi, hisobot taqdim etuvchi subyektlar doirasi kengaytirildi, tadbirkorlik subyektlari hisobotlarida shikastlanganlik ko'rsatkichlari va boshqalar kiritildi.

9.2 Umumiy

9.2.1 Takomillashtirish rejasi – Qisqa muddatli

Davlat statistika qo'mitasi bilan bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi o'rtasida mehnatda shikastlanganlik ma'lumotlar almashish ishlarini maxsus dasturiy ta'minot orqali yanada takomillashtirish.

9.2.2 Takomillashtirish rejasi – O'rta muddatli

Yosh kesimida travmatizm ko'rsatkichlarini davlat statistika hisobotlarida aks ettirish.

9.3 Moliyaviy

9.3.1 Takomillashtirish rejasi – texnik/moliyaviy ko'makka talab – Qisqa muddatli

Moliyalashtirish statistika dasturi doirasida amalga oshiriladi.

9.3.2 Takomillashtirish rejasi - texnik/moliyaviy ko'makka talab – O'rta muddatli

Moliyalashtirish statistika dasturi doirasida amalga oshiriladi.

Aloqa bog'lash uchun shaxs (shaxslar):

F.I.Sh.:	Yuldoshev Zoir Toshkanovich
Lavozim:	Boshqarma boshlig'i
Bo'linma:	Demografiya va mehnat statistikasi boshqarmasi
Idora:	O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi
Manzil:	Mustaqillik 63
Shahar/region:	Toshkent shahri
Mamlakat:	O'zbekiston Respublikasi
Pochta indeksi:	100170
Telefon: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam	998 71 2028065
Faks: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam	
Elektron manzil:	Sh.Abraev@stat.uz